

KØBENHAVNS BYRET DOM

afsagt den 28. maj 2024

Sag BS-33811/2022-KBH

Viggo Jonassen
(advokat Kasper Fuhr Christensen)

mod

Enhedslisten - Landsorganisationen
(advokat Marc Malmbak Stounberg)

Denne afgørelse er truffet af dommer Merete Engholm.

Sagens baggrund og parternes påstande

Retten har modtaget sagen den 9. september 2022.

Sagsøger, Viggo Jonassen, har nedlagt følgende påstand:

Sagsøgte, Enhedslisten, skal anerkende, at udsagnet fremsat i det udaterede hæfte med titlen »Materiale til behandling af eksklusionssag vedr. Viggo Jonassen - Enhedslistens årsmøde 2022« om, at Viggo Jonassen gennem længere tid har udøvet systematisk sexistisk chikane over for et medlem af Enhedslisten, er ubeføjet.

Enhedslisten skal til Viggo Jonassen betale 10.000 kr. med tillæg af procesrente fra sagens anlæg.

Enhedslisten - Landsorganisationen har nedlagt påstand om frifindelse.

Dommen indeholder ikke en fuldstændig sagsfremstilling, jf. retsplejelovens § 218 a.

Oplysningerne i sagen

Sagen drejer sig om, hvorvidt udsagnet fremsat i det udaterede hæfte med titlen »Materiale til behandling af eksklusionssag vedr. Viggo Jonassen - Enhedslistens årsmøde 2022« om, at Viggo Jonassen gennem længere tid har udøvet systematisk sexistisk chikane over for et medlem af Enhedslisten, var ubeføjet.

Sagsøger modtog den 15. marts 2022 en mail fra Lisbeth Torfing, der var ansvarlig for Enhedslistens forretningsudvalg, hvoraf det fremgik, at han var indstillet til eksklusion.

I et af Enhedslisten udarbejdet udateret hæfte med titlen »Materiale til behandling af eksklusionssag vedr. Viggo Jonassen – Enhedslistens årsmøde 2022« udtales bl.a.:

”---

På baggrund af de konkrete beskrivelser fra de to byrådsmedlemmer samt Viggos skriftlige kommentarer afgav forretningsudvalget denne indstilling til hovedbestyrelsen:

Viggo Jonassen indstilles til eksklusion for sexistisk og chikanerende adfærd, som har bestået i
- at omtale og tiltale et kvindeligt medlem med nedladende udtryk som ”studine”,

- at stille spørgsmålstegn ved medlemmets kompetencer med reference til køn, alder og udseende, herunder overfor eksterne samarbejdspartnere og politiske modstandere,

- at ignorere forslag stillet af dette medlem og tilbageholde væsentlig information fra medlemmet.

Samlet set, og fordi der har været tale om systematisk adfærd gennem længere tid, er dette at betragte som sexistisk chikane.

---”

Hæftet blev udleveret på Enhedslistens årsmøde i maj 2022 til alle mødets mere end 300 deltagere. Sagsøger blev ekskluderet på årsmødet. Det er oplyst, at de citerede udsagn siden ofte er refereret i dagspressen.

Forud herfor var der sendt en meddelelse benævnt ”Henvendelse 1” til Enhedslistens forretningsudvalg. Henvendelsen var udateret og usigneret. Heraf fremgår følgende:

”---

I Enhedslisten Aarhus opleves der af flere personer en ubehagelig adfærd fra Viggo Jonassen, der påvirker medlemmers daglige gang på en måde, der er meget svær at være i. Det er ikke

holdbart at det fortsætter på den måde, det gør nu. Derfor nærværende henvendelse, der forsøger at give et billede af, hvad der foregår:

Katrine Vinther Nielsen deltog i et socialpolitisk møde og oplevede, hvordan Viggo havde en klar opfattelse af, at Laura Bryhl ikke vidste noget om området. Han gjorde det ved at understrege, at han, gruppen og Katrine jo vidste mest om området med en klar hentydning til at det gjorde Laura ikke. Det var meget ubehageligt, for Katrine oplevede det som manglende respekt for Lauras viden og evne til at erhverve sig viden (socialpolitisk emnegruppemøde 18. marts 2021) Thures Hastrups datter havde skrevet et debatindlæg om feminisme og Instagram hvortil Viggo gjorde grin med det ved at sige, at kvinder brugte de sociale medier til at overvåge deres kærester. Dette foregik ved et møde, hvor bl.a. Katrine Vinther Nielsen deltog.

Han fortæller Laura, efter de personlige stemmetal er gjort op, at det bør være Thure, der skal være formand for teknisk udvalg, fordi Laura egner sig bedre til at være ansigt udadtil.

I forbindelse med valgvideo til det interne urafstemningsvalg, "roser" Viggo Lauras video med henvisning til, at hun ser flot ud og at den kan man se flere gange.

Kalder hende hele tiden "studine", når de taler i telefon sammen.

Fortæller, at han nok skal tage sig af at forbedre Laura, hvorefter han igen kalder hende en studine.

Forud for mødet har Viggo flere gange sagt til Laura, at hun kun har fået mange stemmer pga. udseende.

Til selve mødet om evaluering af valgkampen siger han som en del af evalueringen i plenum, at vi næste gang skal have stemmer fordi vi mener noget, og ikke bare fordi, vi er kønne.

Laura hører fra flere bestyrelsesmedlemmer, at Viggo sagt til et bestyrelsesmøde, at han betvivler, om Laura kan klare mosten i byrådet.

Laura får at vide af et byrådsmedlem fra et andet parti, at Viggo har sagt, at det kun er et spørgsmål om tid, før Viggo får presset Laura til at træde ud af byrådet, så han selv kan komme tilbage.

Det er nu kendt viden blandt medlemmerne i Aarhus Byråd, at Viggo forsøger at presse Laura ud. Der er sidenhen flere byrådsmedlemmer fra andre partier, der har henvendt sig til Laura om det. Laura føler sig af den grund udstillet som byrådsmedlem, og det gør det sværere at blive taget alvorligt i byrådet.

Laura var en del af forhandlergruppen til budgetforhandlingerne 2021. Thure, Laura og Viggo havde ansvar for budgetforslag på klimaområdet.

Lauras budgetforslag blev konsekvent ignoreret af Viggo, der ikke ville sende dem ind. Først da Laura bad Thure om at sende forslagene til Viggo, ville han tage dem med, fordi de kom fra Thure.

Vi har endnu et eksempel med en kvinde, som ligeledes har oplevet at blive belært. Hun ønsker imidlertid ikke at stå frem i angst for repressalier

Da Viggo fremlagde Enhedslistens klimaforslag til generalforsamling, undlod han at fortælle om alle de forslag Laura havde lavet, og fortalte om, at Viggo og Thure sammen havde lavet klimaforslagene. Det blev påpeget af flere, men han nægtede, at Laura havde lavet arbejdet. Et an-

det medlem konfronterede ham med det bagefter og han sagde "jeg kunne jo ikke vide hun havde lavet nogle"

Viggo har derudover tilbageholdt relevant information for Laura, blandt andet ville han ikke sende bilag vedrørende klimahandlingsplan i byrådet med begrundelse "det skal de erfarne herrer nok tage sig af", hvorefter kommunikationen om den foregik mellem Thure og Viggo i stedet

Viggo har i en periode ringet meget ofte til Laura, fordi han vil have, hun skal planlægge møderne i teknisk udvalg på en bestemt måde. Laura siger til sidst fra, og siger, at han ikke skal blande sig og opremser for ham, hvad han har sagt af nedsættende ting(eksemplerne fra teksten her: erfarne herrer, studine, kommentar om udseende og stemmetal). Viggo fortæller herefter i telefonen, at hvis Laura har tænkt sig at sige til nogen, at han har sagt nedsættende ting om hende, vil han sige til dem, at hun lyver.

Laura beder Viggo om ikke at ringe igen, hvorefter han siger, at hvis hun ikke vil snakke med ham, vil han gå til bestyrelsen og klage over samarbejdsvanskeligheder.

I den forbindelse taler Laura med et bestyrelsesmedlem for at søge råd. Vedkommende undrer sig over, at Viggo altid ringer til Laura, da han normalt skriver mails.

Efterfølgende har Viggo bedt om at snakke alene med Laura efter 2 møder. Første gang efter et møde i kommunalgruppen, hvor Laura løb ud af lokalet for at undgå situationen. Anden gang efter et borgermøde i rådhusen, hvor han, ved mødet slutning, fulgte efter Laura ned af gangen, hvor Laura sammen med en veninde løb ned og gemte sig i partilokalet på Rådhuset.
..."

Forklaringer

Sagsøger, Viggo Jonassen har afgivet partsforklaring og Solveig Munk, Peter Iversen, Kathrine Vinther Nielsen, Laura Bryld og Lisbeth Heidemann Torfing har afgivet vidneforklaring.

Viggo Jonassen har forklaret bl.a., at han er født i 1944. Han er cand. scient. pol. fra Århus Universitet i 1973. Han har bl.a. været lektor på Den Sociale Højskole. Han har været partipolitisk aktiv siden 1966. Han har været medlem af SF og VS. De sidste ca. 30 år har han været medlem af Enhedslisten indtil han i 2022 blev ekskluderet. Han har været medlem af Århus Byråd i flere omgange. Først for VS fra 1974 til 1978 og fra 1987 til 1993 først for SF og senere for Enhedslisten og fra 2021 for Enhedslisten. Han er nu suppleant uden for parti. Han har særligt interesseret sig for miljøspørgsmål og det sociale område.

Medlemmer af Enhedslisten mødtes i kommunalgruppen 2 dage før, der var byrådsmøde for at drøfte, hvad de skulle mene om forskellige forhold. Der har været uenigheder herom. Han har mange holdninger, og derfor sender han også mange mails. Det er byretsgruppen, der bestemmer, hvis der er uenighed. Nogle i partiet begyndte at læne sig mere og mere op ad socialdemokratiet. I november 2021 ville et af medlemmerne -Peter - gå med socialdemokraterne, og han nedlagde sit mandat i Enhedslisten. Sagsøger var uenig med Peter og også med Lone (Norlander Smith) i spørgsmålet om, hvorvidt man skulle gå i for-

ligsforhandlinger med borgmesteren, som ville skære ned på velfærden. Det ville sagsøgers fløj ikke være med til. I "Lones redegørelse" skriver hun ikke om de politiske uenigheder.

I begyndelsen af perioden, hvor han og Lone begge var med i byrådet, roste han Lone for hendes arbejde. På et tidspunkt skrev hun til borgmesteren, hvilke poster hun tog – men det var uden drøftelse med ham. Han har ikke sagt noget negativt om hende som kvinde.

Efter henvendelse 1 fik han 2 timer og 2 dage til at komme med sine kommentarer. Han sendte en foreløbig kommentar. Han afviste mange af de påstande, der var fremsat. Det forholdt man sig ikke til. Den 20. marts 2022 blev der holdt et virtuelt møde, hvor han deltog, og hvor han kom med sine kommentarer. Han havde Solvej Munk med som bisidder. Hun er medlem af Århus Byråd. Laura Bryld blev opstillet ved kommunalvalget i 2021. Han havde et godt indtryk af hende. Han syntes, at hun var dygtig. Men de var ikke enige. Han så hende ikke ret meget i valgkampen. Da hun var valgt, holdt de et møde, hvor han fortalte om sine erfaringer i politik. Hun skulle være med i teknisk udvalg, socialudvalget og endvidere møde i magistraten hver uge. Arbejdet var overvældende – da Laura trådte ud i august 2022, havde hun først været sygemeldt med stress i en længere periode.

Han blev lidt irriteret på et tidspunkt, da Laura ikke svarede ham. Hun havde også sagt, at han ikke måtte ringe til hende. Han har 2 gange efter et møde spurgt hende, om hun havde tid til at tale med ham. Hun har aldrig sagt, at hun ikke ville tale med ham. Han ved ikke, hvem, der har skrevet "Henvendelse I". Henvendelsen er udateret og usigneret. Lone er tilsyneladende "blevet bedt om" at kommentere på noget i en proces. Han er ikke orienteret om "nogen proces". En person - Anne Kristine – havde nævnt for ham, at nogen havde sagt, at "en fremtrædende sexist" ville blive "fældet" den 20. marts 2022. Det hørte han den 26. februar 2022. Der var ingen, der har påtalt hans facon. Katrine Vinter-Nielsen har tilsyneladende haft en oplevelse af, at det var hans opfattelse, at Laura Bryld ikke vidste noget om socialpolitik. Det har han aldrig sagt eller givet udtryk for, og han har ikke sagt, at han ikke havde respekt for Lauras mening. Med hensyn til Thures datters debatindlæg om feminisme, husker han ikke, at han skulle have kommenteret på det. Han skulle have sagt, at det burde være Thure, der skulle være formand for teknisk udvalg og ikke Laura. Det er rigtigt, at han har udtrykt bekymring for, om Laura ville kunne klare arbejdspresset. Arbejdsbyrden var stor i teknisk udvalg, og Thure havde stor partipolitisk erfaring. Det er i den forbindelse han har sagt "bare hun kan klare mosten". Der kan godt være en lidt hård tone i teknisk udvalg. Det var meget at skulle klare både teknisk udvalg, socialudvalget og så arbejdet i magistraten, hvor der er møde i hver uge. Han har sagt, at Laura "så godt ud" på en video, som var fremstillet i forbindelse med kommunalvalget. Det er da en kompliment, og det

vedstår han. Og han har sagt, at hun gjorde det godt. Det var ikke en kommentar til hendes udseende, men hun var da en god frontfigur. Hun "tegnede firmaet godt," lige som Helle Thorning gjorde. Han kan godt have kaldt hende studine måske en enkelt gang – men ikke 8 - 9 gange. Hun var studine – og sådan sagde man i hans generation. Han har ikke sagt, at hun kun kunne få stemmer på grund af sit udseende. Han kan godt have sagt, at "vi skal have stemmer, fordi vi mener noget, og ikke bare fordi vi er kønne." Han har ikke sagt det nedsættende underforstået, at det var Laura, han hentydede til. Det skal ses i den rette sammenhæng. Og han har ikke sagt, at hun stillede op, fordi hun er kvinde, men det er da herligt, at hun gjorde det, og hun er dygtig. Han har ikke forsøgt at presse Laura ud. Han fremlagde ikke budgetforslaget på klimaområdet. Han husker ikke, hvem der gjorde det. Han har ikke tilbageholdt relevant information for Laura, og han kan ikke genkende at have sagt, at det skal "de erfarne herrer nok tage sig af." Han forsøgte flere gange at komme i kontakt med Laura. Hvis hun ikke ville kommunikere med ham, syntes han, det var et problem. Han har spurgt, hvorfor hun ikke svarede, da han gerne ville i kontakt med hende. Og han har spurgt, om hun havde et minut, da han gerne ville snakke med hende, men hun løb derfra. Det er rigtigt, at han gik efter hende, men det var fordi, det var den vej, man skulle for at komme ud.

Han synes det ligner et forsøg på karaktermord. Han er aldrig før blevet beskyldt for at være sexistisk.

Han blev irriteret, når Laura ikke svarede så en ekstra mail eller et telefonopkald. Han blev irriteret, fordi han derved ikke kunne passe sit arbejde. Posterne blev fordelt i bestyrelsen. Der er en intern "valgkamp", hvor man stemmer om, hvem der skal stilles op til byrådet. Kathrine stillede op, og det gjorde han også. Laura blev nummer et. Han blev nummer 5, og de fik tre medlemmer ind. Han kan godt have sagt, at de skulle vælges "ikke fordi vi er kønne." Han kan godt have sagt, at sociale medier bruges til at overvåge og lure på partnere. Han har lagt sagen på sin hjemmeside jf. 7, 8, 9 og 10. Han har fortalt journalister om disse ting. Bestyrelsen gav ham en kort frit til at svare.

Solveig Munk har forklaret bl.a., at hun er medlem af byrådet for Enhedslisten. Hun kom ind i april 2022, da Laura var sygemeldt. Laura var sygemeldt til to møder inden den 6. april 2022. Laura udtrådte 17. august 2022. Vidnet repræsenterer nu Enhedslisten alene. Thure er nu løsgænger, og Katrine er nu med for SF.

Hun mødte Viggo formentlig i 1977, da hun gik på Den sociale Højskole. Hun har været med i politik i mange år. Hun har aldrig oplevet Viggo sexistisk. Han er vedholdende i det, han særligt interesserer sig for. Man kan godt "slå sig" på ham. Viggo er meget pligtopfyldende. Hun har ikke oplevet, at han behandler

mænd og kvinder forskelligt. Hun har aldrig oplevet, at han har forfulgt nogen på grund af køn.

I 2021 var der nærmest 2 forskellige fløje i partiet - hun mente ikke, at man skulle følge den socialdemokratiske linje. Hun syntes, man skulle følge Viggos linje. Det er bestyrelsen, der bestemmer, hvad man skal. Det andet hold var Laura, Kathrine og Thure. De hældte mere til den socialdemokratiske linje. Der var uenighed om, hvorvidt de skulle gå i forligsforhandlinger med socialdemokratiet. I 2021 fortsatte kampene mellem de to fløje. Vidnet var første suppleant. Hun blev ikke indkaldt til det 1. møde, hvor Laura var sygemeldt. Hun ved ikke hvorfor. Hun måtte selv finde ud af, at Laura var sygemeldt. De øvrige i kommunalgruppen plejer at orientere om sygdom, så flest muligt deltager i byrådet, og man derved kan få mest muligt indflydelse. Hun var med i byrådet sammen med Thure og Kathrine. Ved mødet i april var både Thure og Kathrine syge. Hun bad om et møde for at fordele opgaverne, og hvilke udvalgsposter hun skulle have. Det lykkedes hende kun at indkalde til et møde i gruppen. Ved budgetforhandlingerne kom uenigheden klart til udtryk. Enhedslisten ville ikke skrive under på budgettet. Kathrine ønskede ikke om at arbejde sammen med vidnet. Hun mener, det er fordi, hun har støttet Viggo. Kathrine og Thure foreslog, at der skulle være to byretsgrupper - de skulle være en gruppe, og hun skulle være den anden "gruppe". Kathrine ville ikke sidde ved siden af hende i byrådsalen. Kathrine meldte sig ud af Enhedslisten og ind i SF. Thure meldte sig også ud - han kunne ikke holde til magtkampene i partiet. Det har været belejligt for Kathrine og Thure, at de fik en henvendelse fra Laura. Under valgkampen forsøgte de at få en gruppe på 6 op at stå. Det var ikke noget Laura tog sig af. Laura sagde, at hun var ked af, at hun ikke havde fået det gjort. Det ville hun gerne, men hun havde haft meget arbejde med noget andet. Hun sagde til Laura, at hun var ked af, at der blev drevet rovdrift på hende. Viggo havde mange erfaringer, han gerne ville give videre. Kathrine var meget oprørt over Viggo. Hun har ikke oplevet Viggo være sexistisk overfor Laura. Hun har meget samarbejde med Viggo. Han ved så meget om byrådsarbejdet. Hun kan godt sige fra, hvis han bliver for insisterende. Måske har Viggo sagt studine til Laura. Men der er ikke tale om systematisk sexistisk chikane.

Peter Iversen har forklaret bl.a., at han ikke længere er talsperson i Enhedslisten. Han har været med i Enhedslisten i mange år - nok 10 - 12 år. Der har været en del uenighed i kommunalgruppen. Han har ikke oplevet, at Viggo har udvist sexistisk chikane. Han har ikke oplevet, at Viggo har talt nedsættende om kvinder. Viggo har omtalt Laura som studine. Vidnet deltog i årsmødet, hvor man behandlede eksklusionen. Han kan godt huske "Henvendelse 1". Han mener ikke, at Viggo har forsøgt at presse Laura ud. Han kan ikke genkende beskrivelsen i "Henvendelse 1" Han deltog i mødet, der er henvist til i henvendelsen. Viggo havde spurgt Laura, om de kunne snakke sammen lige efter mødet. Laura var lidt afvisende og skyndte sig væk - hun løb ned af gangen.

Katrine Vinther-Nielsen har forklaret bl.a., at hun er folkeskolelærer. Hun har været medlem af byrådet siden januar 2022 for Enhedslisten. Hun har været medlem af byrådet i flere omgange. Viggo var medlem af Enhedslisten i Århus. De havde et samarbejde i valgkampen. Det fungerede ikke ret godt. Hun kender "Henvendelse I". Hun har været med til at udarbejde det sammen med Laura og omhandler de oplevelser, de har haft. De formulerede det sammen. Det er ikke underskrevet. Det skulle være formelt og neutralt. Der er ikke anført en modtager. De sendte det til "myndighederne" i Enhedslisten. De gav det ikke til den lokale ledelse af partiet, fordi de antog, at det ikke nyttede. Når de i andet afsnit skrev "ubehageligt" er det fordi, det er ubehageligt, når man ved, hvem Laura er - når man ikke viste hende respekt.

I tredje afsnit skrev de om en episode, hvor Thures datter havde skrevet et debatindlæg om feminisme på Instagram. Thure fortalte om indlægget, hvilket Viggo gjorde grin med. Vidnet har været til stede, hvor Viggo har gjort grin med Lauras udseende. Han har sagt, at de/medlemmer af Enhedslisten "ikke bare skulle vælges, fordi de var kønne". Det var rettet mod Laura, tænker hun. Med hensyn til Lauras budgetforslag, så har hun ikke førstehåndsviden herom, men Laura har fortalt hende om det, og hun var til stede ved selve mødet. Samlet mener hun, at Viggo havde en sexistisk opførsel, man går meget op i herskerteknikker, man latterligør, usynliggør og tilbageholder oplysninger. Det er sexistisk. Hun husker ikke hvornår, henvendelsen er sendt. Laura har forsøgt at tale med Viggo f.eks. ved at sige, at han ikke skulle ringe. I Enhedslisten har man en klar holdning til herskerteknikker, som ikke kan accepteres.

Laura Bryld har forklaret bl.a., at hun er 29 år. Hun er lokalpolitisk organisator. Hun er stadig medlem af Enhedslisten. Hun stillede op til valget i 2021. I kommunalgruppen skulle man drøfte, hvilken placering de forskellige kandidater skulle have på listen. De stemte om de øverste pladser. Hun lavede en lille video, der fortalte om, hvad hun gerne ville for partiet. Hun fik flest stemmer. Derefter kom Kathrine og Viggo blev nr. 5. Hun blev spidskandidat. De har været til de samme møder, og Viggo har sagt til hende, "du ser godt ud". De kendte ikke hinanden så godt, og det havde ikke så meget med politik at gøre. Hun har været med til at skrive "Henvendelse 1" sammen med Katrine. Hun var ikke med til det møde, der refereres til i 2. og 3 afsnit. Hun deltog i det møde, der henvises til i 4. afsnit, hvor Viggo havde sagt, at hun ikke skulle være formand for teknisk udvalg, men var bedre til at være deres ansigt udadtil. Det er sket mange gange, at Viggo har kommenteret på hendes udseende, og det har ikke noget med hendes kompetencer at gøre.

Viggo har omtalt hende som studine, og det har han også gjort direkte overfor hende. Hun er blevet kaldt studine 7 til 8 gange. Når han har ringet, og hun har sagt "det er Laura" har Viggo sagt "hej studine". Det er sexistisk. Han har også sagt, at hun har fået mange stemmer på grund af sit udseende. Han har også

sagt "Kan hun klare mosten". Det har andre fortalt hende - som om hun ikke kunne finde ud af det. Hun har af andre fået noget at vide om, at han ville presse hende ud. Hun ved andre føler, at Viggo har presset dem ud. Gert Bjerregaard fra Venstre har sagt, at Viggo ville forsøge at presse hende ud. Hun ved ikke, hvorfor Gert har sagt det. Det var muligt almen viden, at Viggo ville presse hende ud. Viggo har sagt, at hun fik mange stemmer på grund af sit udseende. Det var efter stemmeoptællingen, og efter at have set videoen. Hun mener ikke, at det var for at være omsorgsfuld over for hende, at Viggo syntes, at hun ikke skulle være formand for teknisk udvalg. Efter eksklusionen har hun ikke haft kontakt med Viggo.

Med hensyn til bemærkningerne om hendes budgetforslag, som hun sendte til Viggo, ville han ikke tage dem med – kun da det var Thure, der sendte dem. På generalforsamlingen fortalte Viggo ikke om de klimaforslag, som hun havde lavet, men kun om dem, som Viggo og Thure havde lavet. Viggo havde på et tidspunkt sagt, at "de erfarne herrer" nok skulle tage sig af at fremsende klimahandlingsplan til byrådet.

Efter at hun var valgt, var hun meget hjemme med hjemmearbejde. Viggo ringede rigtig meget, og hvis hun ikke svarede, så skrev han. Hun sagde, at de havde styr på det. Han meddelte hende, at han ville sige det i bestyrelsen, hvis hun ikke ville tale med ham. Hun blev sygemeldt nogenlunde på tidspunktet for eksklusionen og var tilbage i begyndelsen af august. Der var meget omtale af forholdene i Enhedslisten i de lokale medier. Da hun kom tilbage, blev hun konfronteret med sagen af journalister og andre. Hun og Katrine tog initiativ til at skrive "Henvendelse 1". Hun ved ikke, om der er en "Henvendelse 2". De henvendte sig til Lisbeth (Heidemann Torfing) om forholdene, og muligvis sagde Lisbeth, at de skulle lave en skriftlig henvendelse. Det er chikane og sexismen, det Viggo har gjort.

Hun har talt med mange i Enhedslisten om forholdene – f.eks. Hanne Louise, Lone (Norlander Smith) og Marie fra bestyrelsen.

Hun har ikke sat en proces i gang vedrørende Viggo, men hun har talt med Lone (Norlander Smith) om nogle forhold. Lone sagde, at Viggo skulle lade hende være. Hvis vidnet ville have det taget op, så måtte de jo se på det. Nogen har sagt, at de havde et dårligt arbejdsmiljø. Hun ved, at Peter havde det dårligt med byrådsarbejdet og derfor stoppede.

Lisbeth Heidemann Torfing har forklaret bl.a., at hun var medlem af hovedbestyrelsen. Hun hørte om problemerne omkring 5.- 6. februar 2022. Katrine fortalte om sine og Lauras oplevelser. Hun fortalte om, hvilke reaktionsmuligheder, der er, og det er eksklusion. Hun havde hørt om, at de havde et vanskeligt samarbejde i Århus. Der blev talt nedsættende om kvinder. Hun var ansvarlig

for Enhedslistens forretningsudvikling, og hun stod for processen i sagerne. Hun talte i telefon med Laura og Katrine om, hvad en eksklusion ville indebære for dem. Hun er bekendt med "Henvendelse 1". Hun fik en henvendelse fra Katrine den 17. februar 2022. Hun havde en samtale med Katrine og sagde til hende, at der skulle være noget konkret. Hun ved ikke, hvorfor de kalder det "Henvendelse 1". Der havde også været en henvendelse fra Lone Norlander Smith (bilag 7), men de besluttede at bruge "Henvendelse 1" som grundlag for behandling af sagen. På det tidspunkt blev sagen kun behandlet i forretningsudvalget. "Chikanerende og sexistisk adfærd" er ord, der kommer fra forretningsudvalget. Det var på grund af de kønsbaserede, negative, nedsættende bemærkninger, Viggo anvendte.

I hovedbestyrelsen er der 25 medlemmer. Problemet var oppe på flere møder herunder også årsmødet, hvor der kom flere skriftlige og mundtlige kommentarer. De er ret åbne om, hvad der foregår på møderne, men Viggos sag var et lukket punkt, da det var en personsag. Viggo var sammen med en bisidder til stede ved hovedbestyrelsens behandling af sagen, hvor han svarede på spørgsmål fra medlemmerne og fremlagde sine synspunkter. Eksklusionen blev vedtaget med 20 stemmer for og 4 imod. En undlod at stemme.

Man bliver ikke ekskluderet på grund af en enkelt episode. Hun har været med i flere sager. Dem, der var involveret i sagen, var meget påvirkede og blev sygemeldt. Katrine og Laura blev henvist til krisepsykolog. Viggo troede det kom fra Ole Jessen, og han reagerede ikke på, at det var Katrine og Laura.

Det er rigtigt, at de ikke havde talt med ham efter den første henvendelse. De begyndte at arbejde med sagen efter, at de havde modtaget "Henvendelse I". Viggo skulle høres, inden sagen skulle behandles i hovedbestyrelsen, og det blev han. Det er rigtigt, at han fik en frist for svar på 2 dage. Det gik hurtigt bl.a., fordi Laura var sygemeldt, og det skulle videre på årsmødet inden en bestemt frist.

Det er rigtigt, at de i begrundelsen for eksklusionen bl.a. henviser til, at Viggo har stillet "spørgsmålstegn ved medlemmets kompetencer med reference til køn, alder og udseende, herunder overfor eksterne samarbejdspartnere og politiske modstandere", men de har ikke undersøgt, hvilke samarbejdspartnere og politiske modstandere det er, Viggo har talt med om Laura. De gjorde ikke noget for at undersøge det. De henviser til de oplysninger de modtog i "Henvendelse I." Når der henvises til "systematisk adfærd gennem længere tid" er der tale om en periode på ca. et halvt år og i et større omfang. Når der tales om at "ignorere forslag" så indgår det i sammenhængen, og kan ikke stå alene. Lone Norlander har beskrevet en lang konflikt.

Parternes synspunkter

Viggo Jonassen har i sit påstandsdokument anført:

" ...

ANBRINGENDER

Sagsøgtes udtalelse er objektivt set egnet til at krænke sagsøgerens ære og således omfattes af straffelovens § 267, stk. 1, jf. herved navnlig U 2023.276 ØLD.

Udtalelsen må forstås på den måde, at sagsøgeren gennem længere tid systematisk opførte sig nedvurderende og respektløst over for et medlem af Enhedslisten og udsatte hende for bevidst, ondskabsfuldt drilleri eller forfølgelse på grund af hendes køn. Udtalelsens sandhedsværdi kan således efterprøves gennem bevisførelse.

Det gøres derfor principalt gældende, at udtalelsen er en beskyldning i injuriereftlig forstand, og da sagsøgte ikke har bevist sandheden heraf, var der ikke rimelig anledning til ærekrænkelsen.

Hvis retten finder, at udtalelsen er en værdidom, gøres det gældende, at sagsøgte ikke har bevist, at der var tilstrækkeligt faktisk grundlag for ærekrænkelsen, og der var derfor ikke rimelig anledning hertil, uanset om fremsættelsen og udbredelsen af ærekrænkelsen skete i god tro og i forbindelse med varetagelse af en anerkendelsesværdig interesse, hvilket dog bestrides.

Ærekrænkelsen er herefter ubeføjet og skal mortificeres.

Sagsøgeren har krav på godtgørelse for tort herfor, og godtgørelsen kan under hensyn til krænkelsens karakter, handlingens beskaffenhed og øvrige omstændigheder passende fastsættes til 10.000 kr.

Efter forberedelsens afslutning har sagsøgte fremsat et nyt anbringende om, at værdidomme ikke kan kendes ubeføjet. Sagsøgeren har protesteret herimod, og af de grunde, der er anført i sagsøgerens meddelelse af 16. april 2024 herom, skal anbringendet ikke tillades fremsat.

Hvis sagsøgtes nye anbringende tillades, gøres det gældende, at straffelovens § 270 skal fortolkes således, at der også er adgang til mortifikation af en værdidom efter denne bestemmelse. Til støtte herfor henvises til, at begge landsretter har fortolket bestemmelsen således, jf. **U 2024.238 VLD** og **U 2023.2060 ØLD**.

Hvis retten er uenig i landsretternes fortolkning og samtidig finder, at udtalelsen er en værdidom, gøres det gældende, at der på ulovbestemt grundlag gælder en almindelig civilretlig adgang til ved dom at få underkendt uberettigede udtalelser, herunder værdidomme, jf. herved navnlig Folketingstidende 2018-

19, tillæg A, L 20 (lovforslag), s. 27 og 63 f., samt betænkning nr. 1563/2017, s. 160 ff., og at sagsøgte på dette grundlag skal anerkende, at udtalelsen er ubeføjet.
...”

Enhedslisten - Landsorganisationen har i sit påstandsdokument anført:

”...

3. ANBRINGENDER

- 3.1 Det gøres gældende, at en ytring alene kan kendes ubeføjet efter straffelovens § 270, hvis følgende betingelser er opfyldt
- 1) Der skal være tale om en ærekrænkende ytring i strid med straffelovens § 267,
  - 2) den ærekrænkende ytring må ikke være straffri efter straffelovens § 269 om rimelig anledning, og
  - 3) der skal være tale om en beskyldning, og ikke en værdidom.
- 3.2 Det gøres gældende, at Enhedslistens forretningsudvalgs brug af udtrykket ”*sexistisk chikane*” i forbindelse med eksklusionen af Viggo Jonassen ikke udgjorde en overtrædelse af straffelovens § 267, og at ytringen af den grund ikke kan kendes ubeføjet.
- 3.3 Såfremt retten finder, at udtrykket ”*sexistisk chikane*” var egnet til at krænke Viggo Jonassens ære, gøres det gældende, at udtalelsen fremkom i en sammenhæng, hvor der var rimelig anledning til den, og at udtalelsen derfor var straffri, jf. straffelovens § 269, og at ytringen af den grund ikke kan kendes ubeføjet.
- 3.4 Til støtte herfor gøres det gældende, at Viggo Jonassen ved sin problematiske adfærd selv havde givet anledning til brugen af udtrykket ”*sexistisk chikane*”, ligesom udbredelsen af udtrykket skete til varetagelsen af en anerkendelsesværdig interesse, nemlig at oplyse Enhedslistens landsmøde om, hvorfor Enhedslistens forretningsudvalg havde fundet det nødvendigt at ekskludere Viggo Jonassen, ligesom anvendelsen af udtalelsen skete i god tro, idet det var forretningsudvalgets vurdering, at Viggo Jonassens adfærd kunne betragtes som sexistisk chikane.

- 3.5 Det gøres endvidere gældende, at udtrykket "sexistisk chikane" er en værdidom (value judgement), og ikke en beskyldning (statement of facts).
- 3.6 Hvorvidt en bestemt adfærd kan betragtes som sexistisk eller ej, er et subjektivt standpunkt, og ikke et faktum der objektivt kan be- eller afkræftes. På samme måde er spørgsmålet om, hvorvidt en bestemt adfærd udgør chikane et subjektivt standpunkt, som ikke objektivt kan be- eller afkræftes. I ansættelsesretten er chikane en retlig norm, men det er ikke en retlig norm, der kan overføres på forhold udenfor ansættelsesforhold.
- 3.7 Det gøres gældende, at kun beskyldninger kan kendes ubeføjede efter straffelovens § 270, og da udtrykket "sexistisk chikane" er en værdidom, kan udtrykket ikke kendes ubeføjet.
- 3.8 Det gøres desuden gældende, at der ikke er grundlag for tilkendelse af tort-godtgørelse.
- ..."

Parterne har under hovedforhandlingen nærmere redegjort for deres opfattelse af sagen.

Rettens begrundelse og resultat

Sagens hovedspørgsmål er, om Enhedslisten har krænket Viggo Jonasens ære ved den meddelelse, der blev udsendt til partiets årsmødedeltagere, som indeholdt bl.a. den konklusion, som lå til grund for hovedbestyrelsens afgørelse om eksklusion af partiet, hvorefter Viggo Jonasens adfærd i form, indhold og omfang blev karakteriseret som sexistisk chikane.

Hovedbestyrelsens afgørelse var baseret på to byrådsmedlemmers henvendelse til partiet, som forretningsudvalget i indstillingen til hovedbestyrelsen har sammen draget til tre forskellige forhold.

Retten lægger efter bevisførelsen til grund, at hovedbestyrelsens afgørelse navnlig er baseret på, at Viggo Jonassen i en periode på op til et halvt år har omtalt og tiltalt et kvindeligt medlem med ordet "studine" og stillet spørgsmål ved, om det pågældende medlem "kunne klare mosten", samt kommenteret på den pågældendes udseende i en kommentar til en videopræsentation, ved at have udtalt, at "hun så godt ud".

Det lægges til grund, at Viggo Jonassen har benævnt det kvindelige medlem som "studinen" i drøftelser med partimedlemmer og har sagt "Hej studine", når han har indledt en telefonsamtale med pågældende. I drøftelser med partikolleger

har han udtalt "om hun kunne klare mosten", fordi han ikke var sikker på, at pågældende havde den fornødne styrke til at klare et hårdt arbejdspress ved at være medlem af to forskellige kommunale udvalg samt magistraten, hvor der er mange møder. Det kvindelige partimedlem har optrådt i en videopræsentation, som han kommenteret på. Han udtrykte tilfredshed med indholdet i præsentationsvideoen, fordi han mente, at partikollegaen på en god måde præsenterede partiets synspunkter. Det var i den sammenhæng, at han anvendte formuleringen, at "hun så godt ud, eller lignende, hvilket ikke havde til hensigt at kommentere på hverken pågældendes køn, alder eller udseende.

Laura Bryld har i det væsentlige forklaret om de samme hændelser, som Viggo Jonassen samt forklaret om, at han ikke ville fremlægge et budget, som hun havde udarbejdet, hvilket hun opfattede som chikane fra hans side. Viggo Jonassen har bestridt dette og iøvrigt ikke tilbageholdt oplysninger for hende.

Retten lægger til grund, at hvis Enhedslistens karakteristik af Viggo Jonasens adfærd og dennes omfang skal berettige til anvendelsen af ordene "sexistisk chikane" skal der være tale om nedvurderende opførsel på grund af køn, der har et vist omfang eller er bevidst forfølgelse.

Retten tager ved vurdering af, om Enhedslisten har krænket Viggo Jonasens ære ved udbredelse af hovedbestyrelsens vurdering af hans adfærd i betragtning, at relationen mellem Viggo Jonassen og Laura Bryld er baseret på, at de begge er medlemmer af et politisk parti, hvor der må forventes en forholdsvis fri meningsudveksling. Også aldersforskel kan have en betydning for, hvordan ord og udtryk forstås af den som udtaler sig, og den som hører udtalelsen, og dermed også om det udtalte er krænkende.

Efter en samlet vurdering, hvori indgår, at Laura Bryld var studerende, da Viggo Jonassen tiltalte og omtalte hende som "studine", at udtalelsen om at "kunne klare mosten" som forklaret af Viggo Jonassen kan være baseret en vurdering ud fra et forventet arbejdspress, og da udtalelsen om videoen kan være en helhedsvurdering fra Viggo Jonasens side af Lauras Brylds præsentation af partiets program, har det ikke været berettiget at betegne Viggo Jonasens adfærd som sexistisk chikane.

Som følge af det anførte finder retten, at der er tale om en ærekrænkelse, som der ikke var grundlag for at fremsætte, således at Viggo Jonassen har krav på tortgodtgørelse med 10.000 kr. som påstået.

Sagsøgers påstande tages således til følge.

Sagsomkostningerne er efter sagens værdi, forløb og udfald fastsat til dækning af advokatudgift med 35.000 kr., af retsafgift med 750 kr. Viggo Jonassen er ikke momsregistreret

THI KENDES FOR RET:

Enhedslisten skal anerkende, at udsagnet fremsat i det udaterede hæfte med titlen »Materiale til behandling af eksklusionssag vedr. Viggo Jonassen - Enhedslistens årsmøde 2022« om, at Viggo Jonassen gennem længere tid har udøvet systematisk sexistisk chikane over for et medlem af Enhedslisten, er ubeføjet.

Enhedslisten skal til Viggo Jonassen betale 10.000 kr. med tillæg af procesrente fra sagens anlæg.

Enhedslisten - Landsorganisationen skal til Viggo Jonassen betale sagsomkostninger med 35.750 kr.

Beløbene skal betales inden 14 dage.

Sagsomkostningerne bliver forrentet efter rentelovens § 8 a.

Vejledning

Retten har afsagt dom i sagen.

Hvis du er utilfreds med afgørelsen, kan du som udgangspunkt anke (klage over) dommen til landsretten. Hvis du kun er utilfreds med dommens afgørelse om sagsomkostninger, kan du kære (klage over) denne del af afgørelsen til landsretten.

Ikke alle afgørelser kan ankes eller kæres

Du kan kun anke dommen, hvis forskellen mellem byrettens dom og det resultat, du ønsker at opnå i landsretten, er over 20.000 kr. Hvis forskellen er mindre, skal du have tilladelse fra Procesbevillingsnævnet for at anke.

Landsretten kan afvise at behandle en ankesag, hvis landsretten vurderer, at der ikke er udsigt til, at sagen vil få et andet udfald i landsretten.

Du kan kun kære afgørelser om sagsomkostninger, hvis omkostningsbeløbet er fastsat til mere end 20.000 kr., eller hvis retten har bestemt, at ingen af parterne skal betale sagsomkostninger, og du kræver, at modparten skal betale mere end 20.000 kr. I andre situationer kan du kun kære omkostningsafgørelsen, hvis du får tilladelse fra Procesbevillingsnævnet.

Frister for at anke og kære

Fristen for at anke er **4 uger** fra dommens dato. Hvis du ikke kan anke uden en tilladelse fra Procesbevillingsnævnet, skal du indlevere en ansøgning til Procesbevillingsnævnet inden **4 uger**.

Fristen for at kære omkostningsafgørelsen er **2 uger** fra dommens dato. Hvis du ikke kan kære afgørelsen uden tilladelse fra Procesbevillingsnævnet, skal du indlevere en ansøgning til Procesbevillingsnævnet inden **2 uger**.

Sådan gør du, hvis du vil anke eller kære

Du kan anke dommen på minretssag.dk ved at trykke på knappen "Opret appel" og derefter vælge "Anke" og følge vejledningen. Hvis du vil kære omkostningsafgørelsen, skal du vælge "Kære" og følge vejledningen.

Hvis du søger om tilladelse til anke eller kære hos Procesbevillingsnævnet, skal du indlevere din ansøgning til Procesbevillingsnævnet. Du kan ikke indlevere

ansøgningen på [minretssag.dk](https://www.minretssag.dk).

Du kan læse mere på [domstol.dk](https://www.domstol.dk).

Publiceret til portalen d. 28-05-2024 kl. 13:26

Modtagere: Advokat Kasper Fuhr Christensen, Sagsøger Viggo Jonassen,
Advokat (H) Marc Malmbak Stounberg, Sagsøgte Enhedslisten -
Landsorganisationen